

פרשת שמיני

מילת "חטאת" בדגש כבד באות טית, ויש להפריד בין מילה זו שהיא בטעם המפסיק פשטא לבין מילת "היום", שאין זו סמיכות לומר "חטאת של היום" אלא שאהרן אמר שלא ייטב בעיני ה' לאכל את החטאת ביום האנינות ומכיוון שהמתינו עד הלילה יש לחשוש שמא נגעה בו טומאה לבינתיים ולכן שורף.¹⁰⁹

"הַיִּיטֵב בְּעֵינֵי יי" - למרות שההא היא הא התימא, באה בפתח לבד והיוד שאחריה דגושה, כאילו היתה הא הידיעה,¹¹⁰ והטית רפויה.

• "כִּי־מַעֲלָה גָרָה" (יא, ד) - הגימל רפה שבאה לאחר הא נחה נסתרת וכן הוא בפסוק שאחרי זה. אבל "מַעֲלָת גָרָה" כמו בפסוק הקודם ובפסוק ו' הגימל דגושה בדגש קל שאינה אחרי אהויי אלה אחרי האות תיו מפני שהיא לשון נקבה.

• "לֹא תֹאכְלוּ" (יא, ח) - הכף בצירי ושם הטעם וכן הוא בפסוק ג' אבל בפסוק ד' הוא בשוא וכן בפסוקים נוספים ונמצאו שניהם בפסוק אחד, בפסוק ט', "אֶת־זֶה תֹאכְלוּ" בשוא, אבל "אֶתֶם תֹאכְלוּ" שבהמשך הכף בצירי.

• "בַּיָּמִים וּבַנְּחֹלִים" (יא, ט) - המם הראשונה דגושה שהיא רבים של ים, אבל בְּמִילַת "יָמִים" שהיא רבים של יום המם רפויה

• "וְאֵת הָעֵזִינִיד" (יא, יג) - העין בקמץ חטוף מפני השוא שאחריה, והיוד דגושה.

• "וְאֵת־הַרְאָה" (יא, יד) - גְּדֻלַּת, ולא בריש כמו בפרשת ראה (דברים יג, יג). וסימן לדבר ואת-הראה" בפרשת "ראה".

• "וְאֵת־הַרְחֵם" (יא, יח) - מלרע.

• "וְאֵת־הַסְּלֵעִים" (יא, כב) - הסמך בקמץ חטוף מפני השוא שאחריה.

• "הַחֹלֶד וְהַעֲכָפָר" (יא, כט) - יש לבטא את העין היטב לא כמו אלף.

• "אֵךְ מֵעֵין וּבֹר" (יא, לו) - העין בשוא לבדו וואו החיבור בשורוק.

• "מִקְוֵה־מַיִם" - המם רפה שאין כאן דין דחיק מפני שהוא בצירי לא בסגול.

• "וְנִטְמָתָם" (יא, מג) - מלרע.

• "קָרְבָּנִי" (י, ד) - במילה זו ישנם שני טעמים כמו במילת "זֶה" (בראשית ה, כט), שני גרישין ותלשא. וברור שהשני גרישין הם על ההברה האחרונה (על האות בית), אך צריך לדעת שגם התלשא מקומה בהברה האחרונה, ואעפ"י שהתלשא מופיעה על ההברה הראשונה (על האות קוף) ידוע הדבר שהתלשא איננה קונה מקומה ונקבע טעמה לפי הדקדוק והמסורת. ובמקרה זה גם התלשא מקומה בהברה האחרונה כאמור, לכן המילה היא מלרע גמור כמו כל תיבת "קָרְבָּנִי" שבמקרא¹⁰³, אלא שמנגנים אותה בשני נגינות, ומטעימים את השני גרישין לפני התלשא.

הריש במילה "קָרְבָּנִי" היא בשוא נח, שהרי באה לאחר חיריק חסר שהוא תנועה קטנה. ולאומרים שבלשון ציווי כהאי גוונא הוא נע¹⁰⁴ כמו במילת "מִשְׁכָּנִי" (שמות יב, כא), כאן אינו צווי¹⁰⁵ אלא היתר להם להיכנס לקודש לישא את אחיהם, וגם לנוהגים להניע היכן שיש מחצורא, כאן אין דין מחצורא ששני הטעמים בבית.

• "פִּי־כֶן צִוִּיתִי" (י, יג) - כאן הצדי בקובוץ ובהמשך "כֹּאשֶׁר צִוִּיתִי" (פסוק יח) הצדי בחיריק. ובסוף פרשת צו (פרק ח, לא-לה) יש ג"כ כיוצ"ב אלא שבראשון הצדי בקובוץ והשני הצדי בחיריק.¹⁰⁶

• "וְאֶכְלְתִי הַטָּאֵת הַיּוֹם" (י, יט) - הפועל "ואכלתי" הוא מלעיל ולכן הוא אינו ואו ההיפוך מעבר לעתיד, אלא ואו החיבור, ונשאר הפועל בלשון עבר. אך פירוש הפסוק יעלה בקל אם הוא לשון עתיד דווקא. לכן המפרשים אומרים שכוונת הפסוק כאילו אמר "ואלו אכלתי חטאת".¹⁰⁷ אמנם מצאנו פעלים יוצאים מן הכלל לעתיד והן מלעיל לכן אפשר גם לפרש בפשטות שהוא לשון עתיד.¹⁰⁸

¹⁰³ כמו שמות טז, ט, יהושע י, כד, ישעיהו לד, א; מח, טז.

¹⁰⁴ עיין בחוברת כללי הקריאה של הרב יוסף זליכה שליט"א כלל י', ובהערות של הגר"ש דבליצקי אות ה', והערות הנאמין אות ה' בסוף החוברת.

¹⁰⁵ על עצם השימוש בלשון ציווי לדבר שאינו חובה, ראה רש"י מכות י"ב ע"א על המילה ירצח.

¹⁰⁶ יש מבטאים את החיריק החסר בצורה עמוקה יותר ונוטה מעט לשורוק (צריך שמיעה ממומחה), ויש להבחין ביניהם היטב.

¹⁰⁷ רש"י תרגום אונקלוס ותרגום יונתן.

¹⁰⁸ ראב"ע על המשך הפסוק.

¹⁰⁹ ע"פ רש"י ושפ"ח אות י'.

¹¹⁰ ויש מפרשים אחרת "שייטב בעיני יי" וגם פירוש זה קשה, עיין בראב"ע.

פרשת שמיני
טיוטא

- "וְהִתְקַדְּשׁוּם" (יא, מד) - הדלת בחיריק לא בפתח, והמילה מלרע.